

”Styrets dag”

**Nærings- og handelsminister
Ansgar Gabrielsen (H)**

Nærings- og handelsdepartementet
9. april 2003

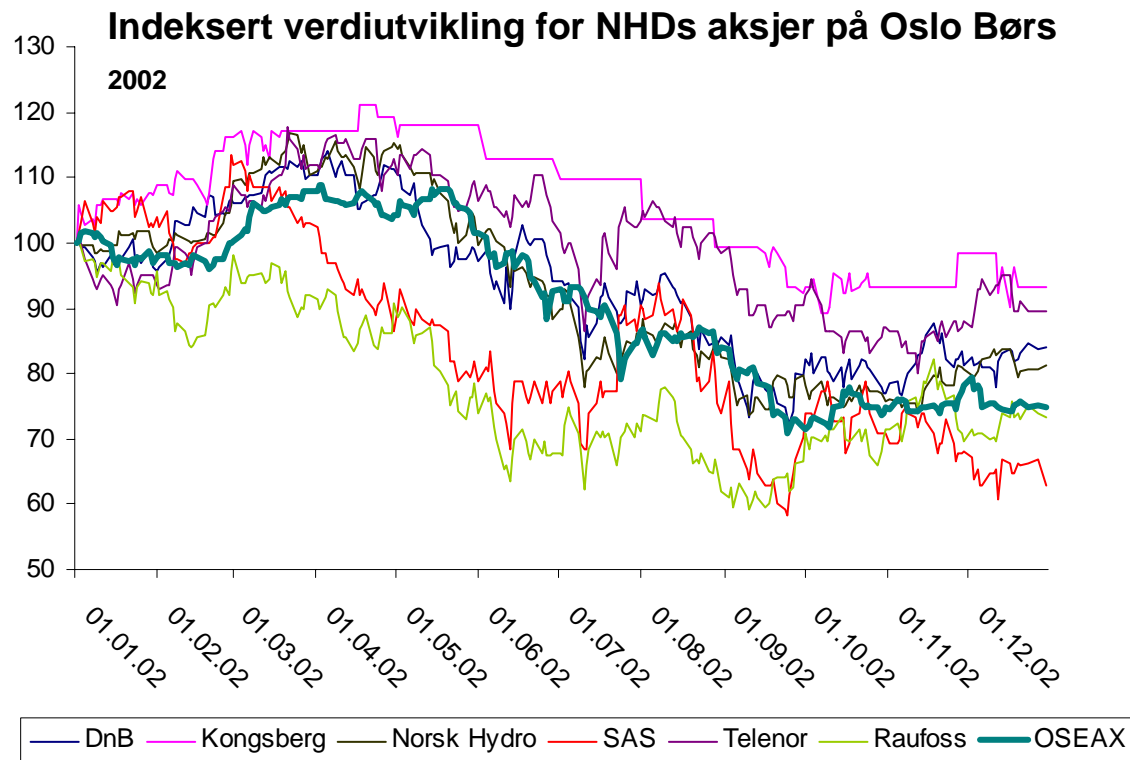
Et stort mangfold, med ulike utfordringer

Statlig eierskap gjennom børs..

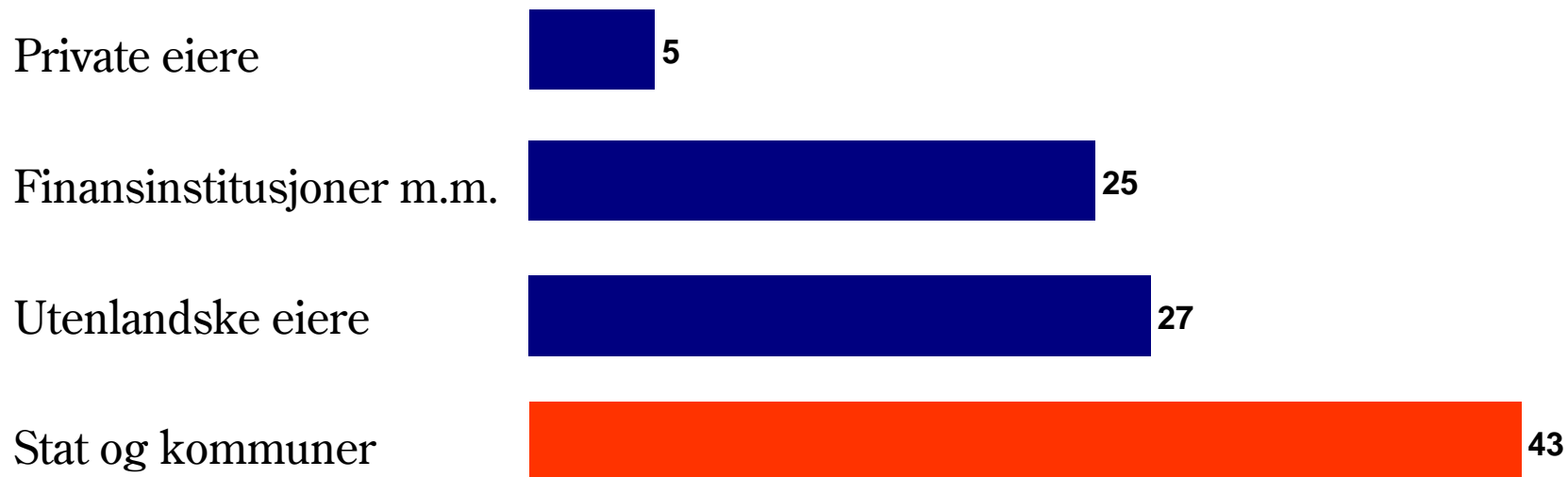
- Børsnotering bidrar positivt for å disiplinere eierskap og selskap
- Børsnotering bidrar til etterlevelse av eierskapsprinsippene
- Børsnotering synliggjør verdiutvikling

.. der staten er en stor aktør ...

Statlig eierskap på Oslo Børs (%)

Kilde: OSE, des. 2002

Klare roller er viktig

Sektorpolitisk
myndighet

Statens fremtidige eierskap må begrenses til selskaper av forvaltningsmessig karakter, og selskaper der eierskapet har en klar politisk begrunnelse

Eier

Klargjøring av statens ulike roller og mulige rollekonflikter

Tilsynsmyndighet

Målet er minst mulig rollekonflikter

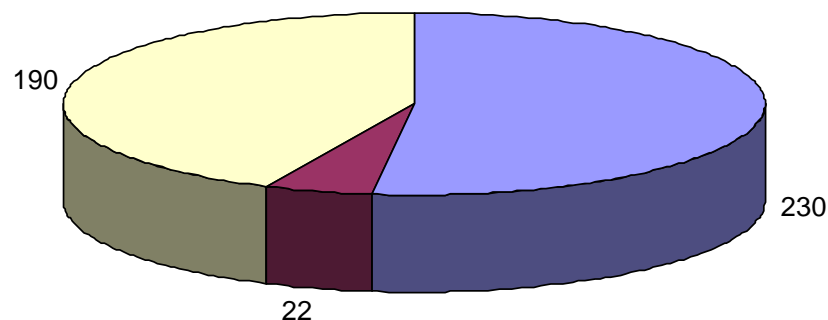

Et dominerende statlig eierskap

- FNH anslår det offentlige eierskapet i norsk næringsliv til over 40%
- Det offentlige eier over 40% av aksjeverdiene på Oslo Børs
- Staten eier vesentlig mer næringsvirksomhet i Norge enn i utlandet.

Børsnoterte aksjer i statlig eie

(mrd kr, 31.12.02)

■ Petroleumsfondet, aksjer ■ Folketrygdfondet, aksjer
■ Statens børsnoterte aksjer

God eierstyring og selskapsledelse

- Åpenhet gir tillit
- Åpenhet gir tillit
- Åpenhet gir tillit

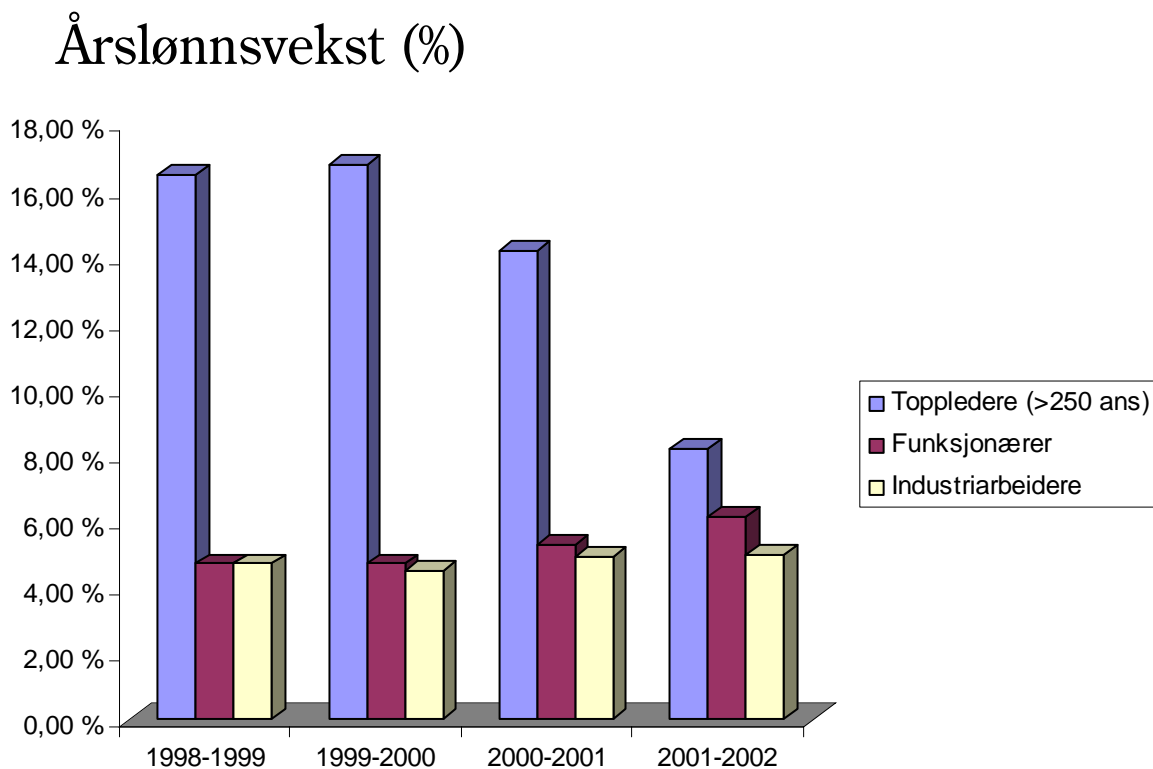
Dette gjelder i politikk som i forretningslivet, og er en grei leveregel også hva gjelder det statlige eierskapet

Arbeid for å sikre et konkurransedyktig norsk næringsliv

- Holden-utvalget understreker behovet for å komme mer på linje med lønnsutviklingen hos våre handelspartnere
- Viktig for norsk næringsliv med et moderat oppgjør

Formål med møtet – et år er gått, hvor står vi?

10 prinsipper for godt eierskap

- 1) Aksjonærer skal likebehandles.
- 2) Det skal være åpenhet knyttet til statens eierskap i selskapene.
- 3) Eierbeslutninger og vedtak skal foregå på generalforsamlingen.
- 4) Staten vil, eventuelt sammen med andre eiere, sette resultatmål for selskapene, styret er ansvarlig for realiseringen av målene.
- 5) Kapitalstrukturen i selskapet skal være tilpasset formålet med eierskapet og selskapets situasjon.
- 6) Styresammensetningen skal være kjennetegnet av kompetanse, kapasitet og mangfold ut fra det enkelte selskapets egenart.
- 7) Lønns- og insentivordninger bør utformes slik at de fremmer verdiskapningen i selskapene og fremstår som rimelige.
- 8) Styret skal ivareta en uavhengig kontrollfunksjon overfor selskapets ledelse på vegne av eierne.
- 9) Styret bør ha en plan for eget arbeid og arbeide aktivt med egen kompetanseutvikling. Styrets virksomhet skal evalueres.
- 10) Selskapet skal være bevisst sitt samfunnsansvar.

Ett år etter –

hvordan oppfattes **statens**
oppfølging av disse prinsippene?

Et mindre og bedre statlig eierskap – en arbeidsplan

- Redusere omfanget av det statlige eierskapet
- Profesjonalisering
  - ✓ Samle eierskapet i ett departement
  - ✓ Prinsipper for godt eierskap
  - ✓ Statseierskapsutvalg
  - ✓ Dialog om krav og forventninger

Profesjonalisering, samling av eierskapet

Selskaper overført til NHD siden regjeringsskiftet

GRØDEGAARD

NHD vil for første gang legge frem en **årlig redegjørelse** for hele porteføljen:

- Gi en samlet oversikt over statens eierskapsportefølje
- Beskrive noen hovedtrekk ved den statlige eierskapsutøvelsen
- Gjengi nøkkeltall for eide selskaper

Statlig eierskap
Årsrapport
2003

Statseierskapsutvalget

- **Utvalget skal:**
  - Foreslå løsninger av organisatorisk, rettslig og forretningsmessig art knyttet til ulike forvaltningsmodeller
  - Utrede hvordan hensynet til Stortingets og Regjeringens styring og kontroll, samt Riksrevisjonens kontrolloppgaver, kan ivaretas
  - Klargjøre behovet for eventuelle endringer med hensyn til fullmakter fra Stortinget bl. a. når det gjelder godkjenning av fusjoner og salg av aksjer
- Utredningen skal foreligge innen **1. mars 2004**

Noen aktuelle saker gjennom siste år

Større saker med eierinvolvering:

- DnB/Storebrand
- Cermaq/Fjord
- Salg av Raufoss
- Moxy Trucks

.. i tillegg til noen som ikke kom ut av startblokkene,
og noen som pågår... (SNDI, Olivin, mfl.)

Særlige utfordringer for styrever i selskaper med statlig eierskap

- Opinion/presse vil ønske at selskapene tar på seg et ”særlig ansvar” på en rekke områder
- Kapitalmarkedene vil være opptatt av åpenhet i kommunikasjonen mellom selskapet og staten, særlig ut fra spørsmål om likebehandling
- Bedriftens styre/administrasjon vil måtte forholde seg til politiske prosesser, både i regjering og Storting
- Grensen for hva som bør være et forretningsmessig samfunnsansvar vil bli jevnlig bli utfordret

Eierskapsprinsippene - praksis

10 prinsipper for godt eierskap

- 1) Aksjonærer skal likebehandles.
- 2) Det skal være åpenhet knyttet til statens eierskap i selskapene.
- 3) Eierbeslutninger og vedtak skal foregå på generalforsamlingen.
- 4) Staten vil, eventuelt sammen med andre eiere, sette resultatmål for selskapene, styret er ansvarlig for realiseringen av målene.
- 5) Kapitalstrukturen i selskapet skal være tilpasset formålet med eierskapet og selskapets situasjon.
- 6) Styresammensetningen skal være kjennetegnet av kompetanse, kapasitet og mangfold ut fra det enkelte selskapets egenart.
- 7) Lønns- og insentivordninger bør utformes slik at de fremmer verdiskapningen i selskapene og fremstår som rimelige.
- 8) Styret skal ivareta en uavhengig kontrollfunksjon overfor selskapets ledelse på vegne av eierne.
- 9) Styret bør ha en plan for eget arbeid og arbeide aktivt med egen kompetanseutvikling. Styrets virksomhet skal evalueres.
- 10) Selskapet skal være bevisst sitt samfunnsansvar.

Ett år etter –

oppfølging i selskapenes styrende organer?

lønns- og insentivordninger

kontrollfunksjon i pakt med nye krav?

plan for styrearbeid, egnevaluering og kompetanseutvikling

samfunnsansvar

m.v.

Et mindre og bedre statlig eierskap

- Det er et mål å redusere omfanget av det statlige eierskapet i norsk næringsliv
- Staten vil fortsatt være en dominerende eier i Norge, og en fortsatt profesjonalisering av utøvelsen av eierskapet er derfor viktig
- Utvikling av god selskapsledelse og bedre eierstyring er viktig for alt næringsliv, også der hvor staten er stor eier
- Næringsdepartementet vil videreutvikle eierskapsutøvelsen, for å utvikle aksjeverdier og støtte selskapenes industrielle utvikling

